

Florence Nightingale

12 květen 1820 – 13 srpen 1910

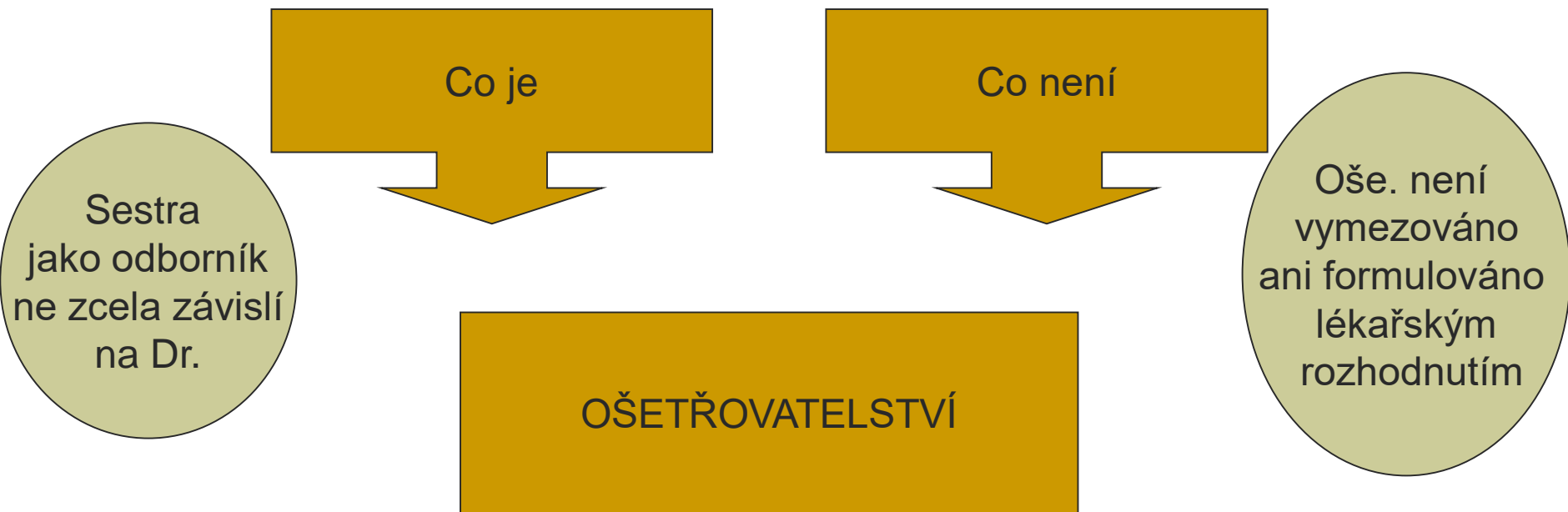

Environmentální model

[Popis modelu]

- nezamýšlela vytvořit model V teorii
- řešila problém:

Ošetřovatelství a ošetřovatelské aktivity

- Ošetřovatelství – šlechetná profese a povolání
- Odmítá konzervativní tradici:

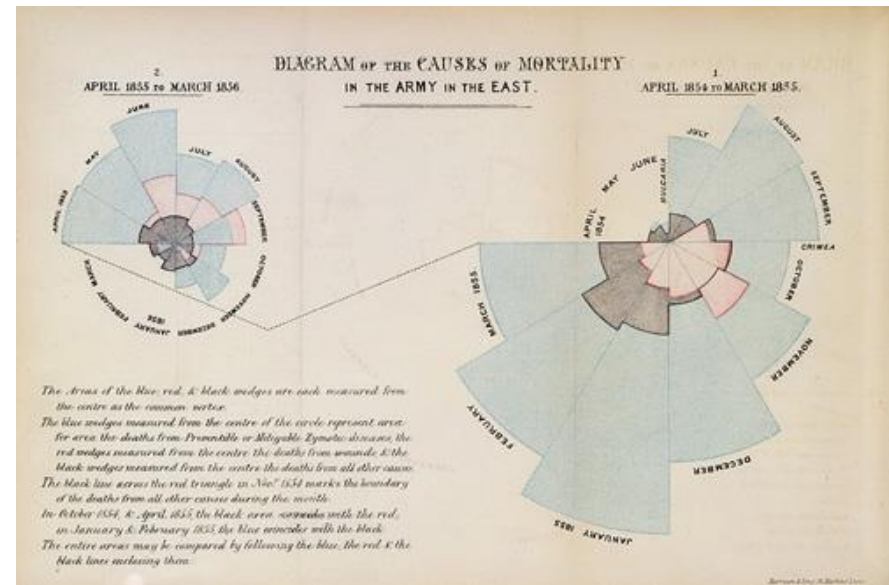
Žena

má něco dělat V starat se o někoho

ženská práce
V
práce
„přiměřená ženám“

Ošetřovatelství a ošetřovatelské aktivity

- Vědecká stránka Nightingale ošetřovatelství spočívá ve:
 - využití statistiky, pozorování
 - cílené intervence (hygiena, logistika, komunikace)
 - administrativa a řízení
 - vliv na veřejné zdraví

- Základní cíl – zajištění nejlepších podmínek osobám pro podporu a posílení zdraví a prevence nemocí
- Důraz – na pozorování P/K

Ošetrovatelská teorie

- zaměřena prostředí, kt. chápala z tělesného, emočního a sociálního aspektu
- zajímala se o zdravé prostředí, které je nezbytnou podmínkou účinné ošetrovatelské péče
- zdravé prostředí obsahuje 5 základních součástí: **čistý vzduch, čistá voda, vyhovující kanalizace, čistota a světlo**
- teorie prostředí je doplněna i o problematiku týkající se **tepla, ticha a diety**
- zaměřena na pacienta = **osoba v prostředí, ve které se má uzdravovat**
- doporučuje ošetřování, které má u pacienta podněcovat způsob, jak se má v případě, že je to možné, starat se o sebe, jak má sestra s pacientem spolupracovat při jeho uzdravování
- je zaměřena na zdraví (jako stav pohody a schopnosti využít možnosti pacienta)
- zdraví se má udržet prostřednictvím prevence onemocněním a kontroly prostředí

Ošetřovatelství a ošetřovatelské aktivity

- Ošetřovatelství – především zaměřeno na manipulaci s prostředím P/K a na péči o psychickou podporu
- Popsala dva druhy ošetřovatelství:
 - 1. vlastní oše.** (sick nursing) – zabývající se problémy nemocného člověka a k tomu odpovídající péči
 - 2. zaměřené na prevenci a zlepšování zdraví** (health nursing) – báze pravidel života a zdraví

Teoretická východiska

- humanistická idealistická náboženská filozofie
- matematika, statistika
- empirická analýza
- Dickensovy komentáře a informace o stavu společnosti, o potřebě sociálních a zdravotních reforem

[Asumpce]

Prostředí:

- je odrazem momentálního stavu společnosti
- fyzikální prostředí je hlavní zdroj infekce, nečistota a vlhkost jsou hlavní původci nemocí
- zdravé je nezbytné pro správné ošetřování

Zdraví je to nejcennější, co každý člověk má.

Nemoc je reparativní proces, kt. reaguje příroda na nesprávný způsob života jedince.

Ošetřovatelství:

- zahrnuje úpravu prostředí, výživy a zachování energie nemocného
- není vymezeno ani formulováno lékařským rozhodnutím

Sestra je vzdělaný, tvořivý a samostatný odborník, který není zcela závislý na lékaři

[Hlavní jednotky]

Cíl ošetřovatelství	zajistit P/K přežití V alespoň zmírnění utrpení a ulehčení umírání
Pacient	potenciálně každý jedinec; stává se ním v situaci, kdy je odkázán na pomoc sestry; osoba v prostředí ve kterém se má uzdravovat, je pasivní, ovlivňován sestrou a prostředím
Role sestry	Pomoc P/K dosáhnout optimální stav
Zdroj potíží	Prvky prostředí (nečistota, vlhkost, chlad, tma, zápach, hluk)
Ohnisko zásahu	Zabezpečení 5 složek zdravého prostředí
Způsob zásahu	Úprava prostředí
Důsledky	Zlepšení prostředí a co nejlepší zdrav. stav P/K

Metaparadigmatické koncepce

- **Osoba** – je multidimenzionální bytost, má životní sílu, jež mu umožňuje vypořádat se s nemocí a navrátit zdraví
- **Prostředí** – zahrnuje vnější podmínky, které působí na život a vývoj jedince
- **Zdraví** – je stav, kdy se jedinec cítí dobře
- **Ošetřovatelství** – je souhrn činností, které poskytují nemocnému co nejvhodnější podmínky pro přirozenou léčbu

[Osoba]

- F. N. zohledňovala somatické, emocionální, sociální i spirituální aspekty i když je samostatně nedefinovala
- zdůrazňovala jedinečnost osoby
- diferencovaný přístup dle věku, pohlaví, charakteru onemocnění, aktuálního stavu
- je příjemcem oše. péče
- úkol sestry – orientace na základní potřeby jedince, ne na nemoc

Prostředí

- nejdůležitější faktor ošetřovatelství, kt. významně ovlivňuje zdraví nemocných i zdravých lidí

Vnímal je jako:

působení fyzikálních, chemických a biologických vlivů v jednotě s interakcí sociálního prostředí společně s vlivy psychologickými, kt. podmiňují zdraví i proces uzdravování

- Vlastní zkušenost, pozorování a intuice → popsala vztah mezi některými chorobami (smrtí) a hygienickým defektem v prostředí P/K

[Prostředí]

Pět komponentů:

- Čerstvý **vzduch**
- Čistá **voda**
- Sluneční **světlo**
- Zdravá **výživa**
- Funkční **odpady**

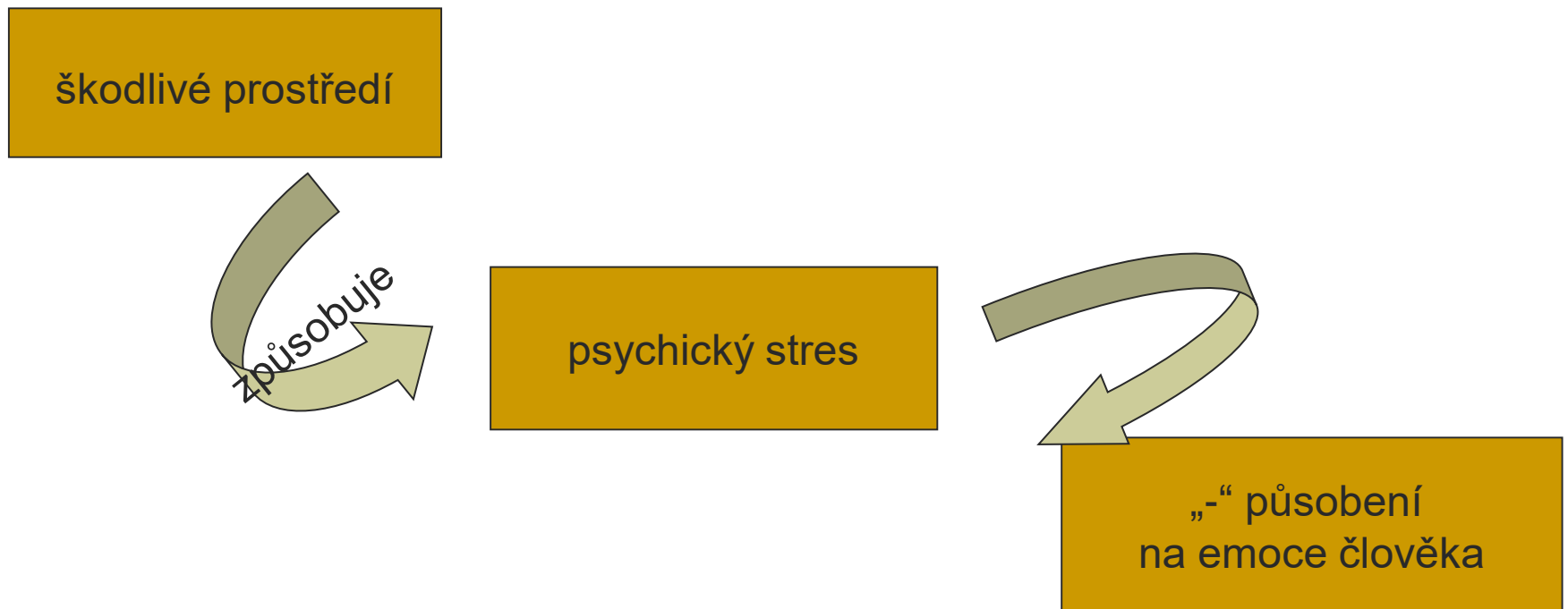

Zpracované
do ošetrovatelských
intervencí

- Preferovala spíš fyzické (přírodní) aspekty prostředí
- Neoddělovala fyzické emoční (psychické) a sociální prvky prostředí P/K

[Prostředí - psychologické]

- psychická pohoda na P/K
- rozpoznala:

[Prostředí - psychologické]

Spojovací článek – **KOMUNIKACE**

- s P/K
- lékařem
- rodinou

Popsala pravidla správné a účelné K.

[Prostředí – sociální]

- **Komunita a sociální prostředí** musí být pojímány **spolu s** konkrétním P/K
- **Zdůrazňovala význam makrosociálních struktur** (vliv a podíl státu na reformách zdravotnictví, soc. podpora chudých nemocných a raněných vojáků) i mikrosociálních

[Zdraví / nemoc]

Zdraví:

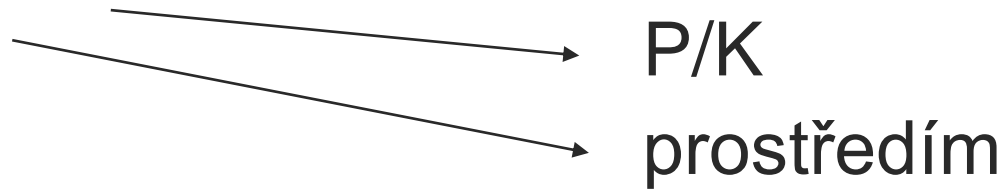
- popisovala jako **stav pohody a maximálního využití vlastních schopností a možností jedince** (prevence nemoci vychází z regulace a kontroly prostředí= zdravé ošetřovatelství)
- **upevňováno zlepšováním** hygienických a jiných podmínek prostředí, včetně zlepšení poznatků o zásadách zdraví

Nemoc = kompenzační proces, pokus těla korigovat některé problémy

- volba životního stylu může mít škodlivý vliv na zdraví (kromě hygieny zdůrazňovala i různé zdravotní rizika např.. inaktivitu

[Zdraví]

je důsledkem interakce mezi
SESTROU (ošetřovatelstvím)

příčemž aktivity zaměřené na úpravu prostředí
působí na P/K

Koncepce teorie

Vztahy

- **jedinec – prostředí** (nejdůležitější, zdravé prostředí=zdraví jedinec)
- **sestra – prostředí** (péče sestry o prostředí nemocného, jeho ovlivněním zlepšuje stav zdraví)
- **sestra – nemocný** (saturace potřeb, podpora v psych. a sociální oblasti, pozorování P/K, hodnocení reakcí, ochrana P/K před tělesným a duševním poškozením = *Management maličkostí*)

[Souhrn pro praxi je myšleno]

- udržovat čerstvý vzduch (větrání)
- používat vždy čistou vodu
- používat světlo v místnosti, nejlépe přímé sluneční
- dbát na čistotu prostředí
- dbát o osobní čistotu, neumytý člověk je ohrožený infekcí
- funkční kanalizace
- udržovat kontinuální teplotu v místnosti (vytápěním, větráním, vhodným umístěním lůžka v místnosti)
- vhodné zvukové podněty, bránit hluku
- dietní omezení podle druhu onemocnění, časový harmonogram stravování

[

Sestra je zodpovědná za prostředí i tehdy, když v něm není fyzicky přítomna.

„Je to věcí velmi zajímavou, vidímeli, jak téměř každý nemocný ležící v posteli obličej má obrácený ku světlu, právě jako rostlina, která své listy vždy po slunci obrací.“

]

Všeobecná pravidla pro praxi a rozvoj ošetrovatelství

- *Všeobecnost* – znamená vytvoření všeobecných návodů pro sestry, P/K a prostředí
- *Přesnost* – oše. praxi postavit na základě zkušeností a pozorování
- *Zdůvodnitelné následky* – jde o usměrnění sestry jednat jménem pacienta i sebe v praxi, výzkumu, vzdělávání
- *Kreativita a univerzální humanita* – potenciál, schopnost růst a změnu

